

โครงการพัฒนารูปแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก
ในกลุ่มวัยทำงานผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เพื่อควบคุม ป้องกัน และลดความรุนแรงของโรคเบาหวาน
เขต 4 ปี 2565 (จังหวัดสิงห์บุรี)

ทพญ.วังจันทร์ กิตติภาดากุล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี

ประธาน **Service plan** สาขาสุขภาพช่องปาก เขต 4

ความสำคัญของปัญหา

- NCDs เป็นปัญหาสุขภาพที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร
- High Volume , High Cost , High Impact : ตา ไต เท้า (ฟัน)
- การบูรณาการงานของ Service Plan สาขา NCDs และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ไต, ตา, Stroke, STEMI เพื่อลดป่วย, ลดตาย และลดภาวะแทรกซ้อน
- โรคเบาหวานและโรคปริทันต์มีความสัมพันธ์แบบสองทาง โดยผู้ป่วยเบาหวาน มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคปริทันต์มากกว่าปกติถึงสามเท่า และโรคปริทันต์ส่งผลต่อระดับน้ำตาลในเลือด ทำให้ภาวะของโรคและภาวะแทรกซ้อนรุนแรงขึ้น

ความสำคัญของปัญหา

- โรคเบาหวานเป็นปัญหาสุขภาพอันดับต้นของทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 4

ผู้ป่วยนอก (OPD) 5 อันดับโรค 3 ปีย้อนหลัง (ปี 2562 - 2564) จำแนกรายจังหวัด

ลำดับ	นครนายก	นนทบุรี	ปทุมธานี	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง
1	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง	ความดันโลหิตสูง
2	เบาหวาน	เบาหวาน	เบาหวาน	เบาหวาน	เบาหวาน	เบาหวาน	เบาหวาน	เบาหวาน
3	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	เนื้อเยื่อผิดปกติ	เนื้อเยื่อผิดปกติ	เนื้อเยื่อผิดปกติ	เนื้อเยื่อผิดปกติ	เนื้อเยื่อผิดปกติ	เนื้อเยื่อผิดปกติ	เนื้อเยื่อผิดปกติ
4	เนื้อเยื่อผิดปกติ	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน
5	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง

ความสำคัญของปัญหา

- โรคเบาหวานมีความสัมพันธ์กับโรคปริทันต์อย่างชัดเจน

โรคเบาหวานมีความสัมพันธ์กับโรคปริทันต์อย่างชัดเจน W. Aubrey Soskoline และ Avigdor Kinger, 2002 ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรคปริทันต์กับโรคเบาหวานเป็นแบบสองทาง (Bidirectional Relationship)

ผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวาน
มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคปริทันต์
มากกว่าคนที่ไม่เป็นโรคเบาหวาน 2 เท่า

ผู้ป่วยที่เป็นโรคปริทันต์
มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคเบาหวาน
มากกว่าคนที่ไม่เป็นโรคปริทันต์ 2 เท่า

ผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลใน
เลือดได้ไม่ดี จะเกิดโรคปริทันต์รุนแรง
มากกว่าผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมน้ำตาลได้ดี

และการรักษาโรคปริทันต์ในผู้ป่วยเบาหวาน
จะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาล
ในเลือดได้ดียิ่งขึ้น

มาตรการ 3 อ. 2 ส. 1 พ. ปี 2557-2561

กรมอนามัยลดปัญหาช่องปากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วย

มาตรการ 3 อ. 2 ส. 1 พ.

Wed, 2014-07-16 19:07 – hfocus

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เผยโรคในช่องปากมีปัจจัยเสี่ยงร่วมกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ส่งเสริมสุขภาพในช่องปากในกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เดินหน้าปรับคู่มือพัดที่เหมาะสม

วันนี้ (16 กรกฎาคม 2557) **ทันตแพทย์สุธา เจียรณณ์โชติชัย** รองอธิบดีกรมอนามัย ประชุมเชิงปฏิบัติการ "การจัดบริการส่งเสริม ป้องกันโรคในช่องปากในกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง" กรุงเทพมหานคร ว่า โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อาทิ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2554 เนื่องจากพบอัตราการเสียชีวิตในประชากร ความชุกของโรคในช่องปากก็เป็นปัญหาสำคัญ และเป็นปัจจัยเสี่ยงร่วมกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิต เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การบริโภคอาหารที่ไม่ดี การติดเชื้อในช่องปากจะนำไปสู่การติดเชื้อที่อวัยวะสำคัญของร่างกายทั้งทางตรงและอ้อมด้วยปอดอักเสบจากการสำลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้สูงอายุ

ทันตแพทย์สุธา กล่าวต่อไปว่า กรมอนามัยดำเนินงานลดปัจจัยเสี่ยงของปัญหาสุขภาพ โดยกำหนดให้มีการตรวจสุขภาพช่องปากในผู้ป่วยกลุ่มโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงได้สิทธิหลักประกันสุขภาพ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

อันตรายโรคในช่องปาก ไม่รักษาเสี่ยงอักเสบ-ติดเชื้อใน ปอด หลอดลม

Fri, 2016-05-06 22:25 – hfocus

กรมอนามัย เผย โรคในช่องปากนำไปสู่อาการอักเสบและติดเชื้อในปอดและหลอดลมด้วยหลัก 3 อ. 2 ส. 1 พ.

ทพ.สุธา เจียรณณ์โชติชัย

ทพ.สุธา เจียรณณ์โชติชัย รองอธิบดีกรมอนามัย เปิดเผยว่าโรคในช่องปากไม่รักษาเสี่ยงอักเสบและติดเชื้อในปอดและหลอดลมด้วยหลัก 3 อ. 2 ส. 1 พ. นอกจากนี้ การติดเชื้อในช่องปากจะนำไปสู่การติดเชื้อที่อวัยวะสำคัญของร่างกายทั้งทางตรงและ

ดูแลตัวเองตามหลัก

3 อ. อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์ดี

2 ส. งดดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่

1 พ. แปรงฟัน วันละ 2 ครั้ง ทุกเช้าและก่อนนอน

สุขภาพดี เริ่มต้นที่นี่

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สุขภาพช่องปากเป็นส่วนหนึ่งของสุขภาพองค์รวมซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานจะได้ผลดี จำเป็นต้องมีความร่วมมือของทีมสุขภาพ โดยเมื่อพบความผิดปกติของสภาวะช่องปาก ควรแนะนำและส่งต่อ เพื่อรับการรักษาที่ถูกต้อง เหมาะสม ทันเวลา รวมทั้งกระตุ้นเตือนผู้ป่วยให้ใส่ใจดูแลอนามัยช่องปากเป็นพิเศษ ในขณะเดียวกันหากทันตบุคลากรพบผู้ป่วยปริทันต์รุนแรง ควรแนะนำให้ไปตรวจคัดกรองเบาหวานด้วย

80:20

ปี 2580 ร้อยละ 50 ของผู้สูงอายุ 80 ปี มีพันธุการใช้งานได้อย่างน้อย 20 ปี

Life Course Approach

อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากที่ดี

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่ม
วัยทำงานผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ในการควบคุม ป้องกัน และลด
ความรุนแรงของโรคเบาหวาน เขต 4 ปี 2565 แบบบูรณาการทุกระดับใน 3
จังหวัด ได้แก่

สิงห์บุรี (ตัวแทนจังหวัดเขตชนบท)

จังหวัดสระบุรี (ตัวแทนจังหวัดเขตเมือง)

จังหวัดปทุมธานี (ตัวแทนจังหวัดเขตปริมณฑล)

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อให้กลุ่มวัยทำงานผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่เป็น
เป้าหมาย ร้อยละ 50 มีสุขภาพช่องปากดีขึ้น (ไม่มีฟันผุและสภาวะเหงือก/
ปริทันต์อักเสบ) ระดับสีเปลี่ยนดีขึ้น/ความสะอาดดีขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมายได้รับการให้ทันตสุขศึกษา และตรวจสุขภาพช่องปาก
 2. ร้อยละ 50 ของกลุ่มเป้าหมาย มีระดับความรุนแรงของปัญหาสุขภาพช่องปากดีขึ้น
- (เทียบจากการประเมินความรุนแรงตามเกณฑ์สีของสุขภาพช่องปากในคู่มือของสำนักทันตสาธารณสุข)

กลุ่มเป้าหมายจังหวัดสิงห์บุรี

กลุ่มเสี่ยงต่อ
โรคเบาหวาน

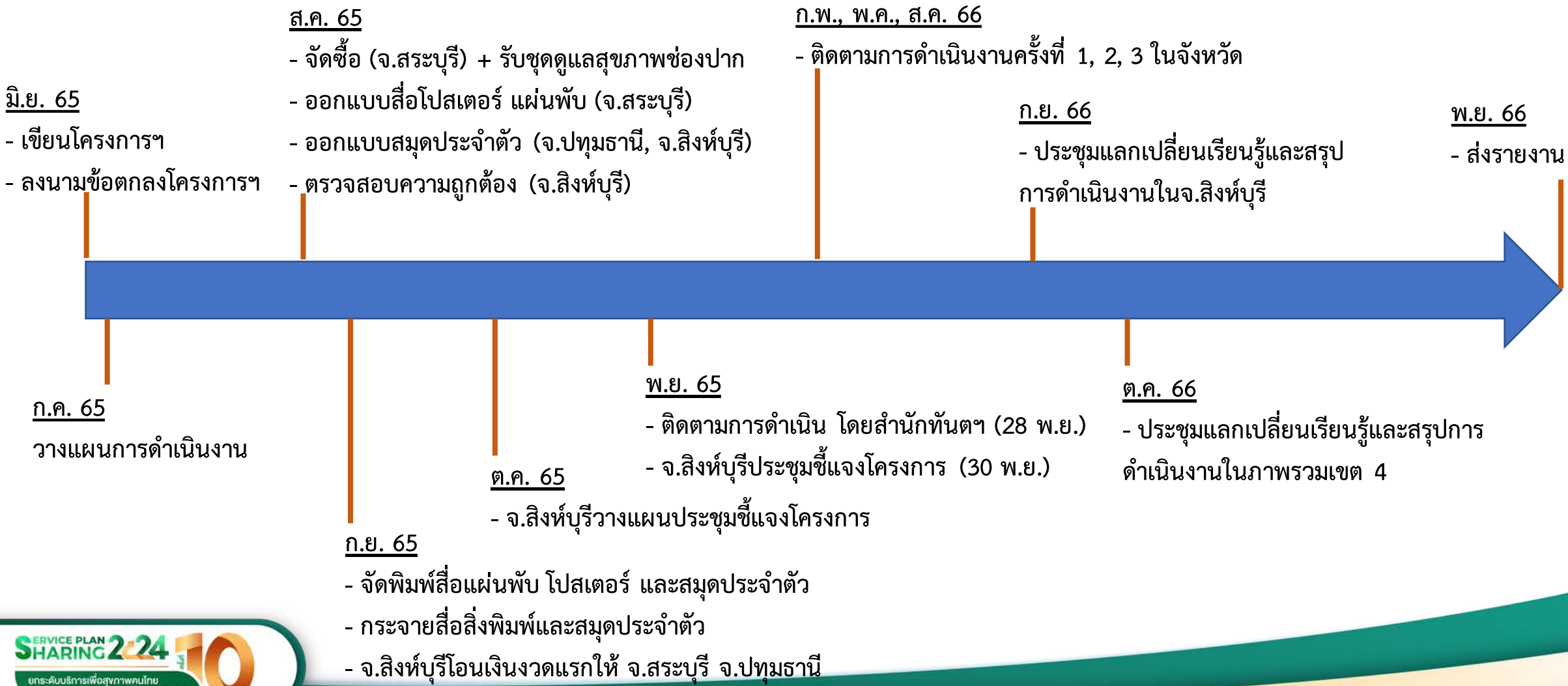
PCU 1 แห่ง, NPCU 19 แห่ง รวม 20 ทีม
ทีมละ 30 คน รวม 600 คน

กลุ่มป่วย
โรคเบาหวาน

รพ.บางระจัน

- DM Good Controlled จำนวน 100 คน
- DM Uncontrolled จำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบคัดกรอง 2Q
2. สมุดประจำตัวกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มป่วย
3. สื่อความรู้บอกสถานะสุขภาพช่องปาก (เขียว-เหลือง-แดง ตามคู่มือของสำนักทันตสาธารณสุข)
4. ทะเบียนควบคุมกำกับ และติดตามความก้าวหน้ากลุ่มเสี่ยง/กลุ่มป่วย

รายบุคคล

วันที่	แบบตรวจคนไข้เบาหวาน กลุ่มวัยทำงาน 15-59ปี									
	No.	ชื่อ-สกุล	อายุ	HN	FBS/HbA1C	oral status	เขียว	เหลือง	แดง	
	ที่อยู่		เบอร์		Tx plan:					
	18 17 16 15 14 13 12 11	21 22 23 24 25 26 27 28	ฟันแท้	ซี่	อุดแล้ว	ซี่				
	48 47 46 45 44 43 42 41	31 32 33 34 35 36 37 38	ฟัน	ซี่						
	เหงือกอักเสบ	มี	ไม่มี	หินปูน	มี	ไม่มี	complete date	maintenance date		
	FBS/HbA1C	oral status	เขียว	เหลือง	แดง					
	No.	ชื่อ-สกุล	อายุ	HN	FBS/HbA1C	oral status	เขียว	เหลือง	แดง	
	ที่อยู่		เบอร์		Tx plan:					
	18 17 16 15 14 13 12 11	21 22 23 24 25 26 27 28	ฟันแท้	ซี่	อุดแล้ว	ซี่				
	48 47 46 45 44 43 42 41	31 32 33 34 35 36 37 38	ฟัน	ซี่						
	เหงือกอักเสบ	มี	ไม่มี	หินปูน	มี	ไม่มี	complete date	maintenance date		
	FBS/HbA1C	oral status	เขียว	เหลือง	แดง					
	No.	ชื่อ-สกุล	อายุ	HN	FBS/HbA1C	oral status	เขียว	เหลือง	แดง	
	ที่อยู่		เบอร์		Tx plan:					
	18 17 16 15 14 13 12 11	21 22 23 24 25 26 27 28	ฟันแท้	ซี่	อุดแล้ว	ซี่				
	48 47 46 45 44 43 42 41	31 32 33 34 35 36 37 38	ฟัน	ซี่						
	เหงือกอักเสบ	มี	ไม่มี	หินปูน	มี	ไม่มี	complete date	maintenance date		
	FBS/HbA1C	oral status	เขียว	เหลือง	แดง					

วิธีการศึกษา

สมุดประจำตัว

แนวทาง การดูแลสุขภาพช่องปากผู้ป่วยเบาหวาน
สำหรับทันตบุคลากรและบุคลากรสาธารณสุข

สำนักทันตสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

แนวทางของสำนักทันตฯ

แผ่นพับ

เบาหวาน
ปริทันต์
(ฟันผุ)
มาคู่กัน
แต่ป้องกันได้

โครงการพัฒนารูปแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากไม่สุขวัยทำงาน ผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อควบคุม ป้องกัน และลดความรุนแรงของโรคเบาหวาน เขต 4 ปี 2565

สุขภาพช่องปากของคุณเป็นสีอะไร?

เขียว ไม่มีผื่นหรือแผลในช่องปากเลย 1 ปี

- ไม่แปรงฟัน หรือแปรงฟันไม่ถูกวิธี
- ไม่ใช้ไหมขัดฟัน หรือใช้ไหมขัดฟันไม่ถูกวิธี
- ไม่ใช้ไหมขัดฟัน หรือใช้ไหมขัดฟันไม่ถูกวิธี
- ไม่ใช้ไหมขัดฟัน
- เมื่อขึ้นใจช่องปากปกติ

เหลือง มีสารตกค้างหรือคราบสีน้ำตาล คราบฟัน 2-3 ปี

- แปรงฟันไม่ถูกวิธี หรือแปรงฟันไม่ถูกวิธี
- ใช้ไหมขัดฟันไม่ถูกวิธี หรือใช้ไหมขัดฟันไม่ถูกวิธี
- แปรงฟันไม่ถูกวิธี หรือแปรงฟันไม่ถูกวิธี
- แปรงฟันไม่ถูกวิธี

แดง มีสารตกค้างหรือคราบสีน้ำตาล คราบฟัน 3-4 ปี

- แปรงฟันไม่ถูกวิธี หรือแปรงฟันไม่ถูกวิธี
- ใช้ไหมขัดฟันไม่ถูกวิธี หรือใช้ไหมขัดฟันไม่ถูกวิธี
- แปรงฟันไม่ถูกวิธี หรือแปรงฟันไม่ถูกวิธี
- แปรงฟันไม่ถูกวิธี หรือแปรงฟันไม่ถูกวิธี

สำนักทันตสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข เขต 4 ปี 2565

สติ๊กเกอร์รืดฟิวเจอร์บอร์ด 2 หน้า

เหงือกบวม ปวดฟัน เกิดจากอะไร?

โรคปริทันต์
โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในช่องปากที่ลุกลามไปจนถึงเนื้อเยื่อที่รองรับฟัน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างฟันกับเหงือก และอาจลุกลามไปจนถึงกระดูกขากรรไกร

โรคฟันผุ
โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในช่องปากที่ลุกลามไปจนถึงเนื้อเยื่อที่รองรับฟัน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างฟันกับเหงือก และอาจลุกลามไปจนถึงกระดูกขากรรไกร

การป้องกัน

- แปรงฟันให้ถูกวิธี 2-3 ครั้งต่อวัน
- ใช้ไหมขัดฟันทุกวัน
- พบทันตแพทย์ ทุก 6 เดือน
- ลดหวาน เป็น เช่น กล้วย ทุเรียน กล้วยน้ำว้า

สมุดสุขภาพช่องปาก
กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน

สำนักทันตสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข เขต 4 ปี 2565

ชื่อ-นามสกุล: _____ อายุ: _____ ปี

ชื่อ: _____ นามสกุล: _____

ชื่อ: _____ นามสกุล: _____

ชื่อ: _____ นามสกุล: _____

ชื่อ: _____ นามสกุล: _____

วิธีการศึกษา

- กิจกรรมเชิงรุกในชุมชน

อสม. คัดกรองผู้ป่วยและส่งต่อหากพบปัญหา
เพื่อตรวจสอบสุขภาพช่องปากกับทันตบุคลากร

1. แบบคัดกรองความผิดปกติในช่องปากเบื้องต้น

แบบคัดกรองความผิดปกติในช่องปากเบื้องต้น		มี	ไม่มี
1	ท่านมีปัญหาในช่องปาก เช่น ปวดฟัน ฟันโยก ฟันผุ เหงือกบวม เป็นแผลในช่องปาก หรือมีเลือดออกเวลาแปรงฟันหรือไม่	☐	☒
2	ในปีที่ผ่านมา ท่านได้ไปพบทันตบุคลากรหรือไม่	☐	☒

แนวทางบริหารจัดการและให้คำแนะนำ

ข้อ 1 กรณีตอบ "ไม่มีปัญหา" แนะนำให้ดูแลสุขภาพช่องปากตนเองและปฏิบัติตามคำแนะนำ

ข้อ 2 กรณีตอบ "มีปัญหา" ควรส่งพบทันตบุคลากร เพื่อรับการตรวจช่องปากและวางแผนการรักษาที่เหมาะสม

ข้อ 3 กรณีตอบ "ไม่ได้ไป" ควรส่งพบทันตบุคลากร เพื่อรับการตรวจช่องปากและวางแผนการรักษาที่เหมาะสม

กรณีตอบ "ไป" แนะนำให้ดูแลสุขภาพช่องปากตนเองและปฏิบัติตามคำแนะนำ

คัดกรองโดยใช้ 2Q

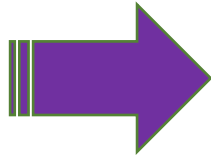
วิธีการศึกษา

- กิจกรรมในรพ.สต.

NCDs Clinic & Dental Clinic

พยาบาล/เจ้าหน้าที่ฯ
คัดกรองผู้ป่วยและส่งต่อ
ทันตบุคลากร

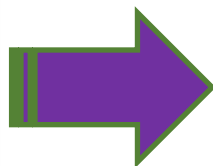
- กลุ่มเสี่ยงเบาหวาน -

วิธีการศึกษา

- กิจกรรมในโรงพยาบาล (รพช./รพศ./รพท.)

Dental Clinic

NCDs Clinic

บัตรคัดกรองสุขภาพ โรงพยาบาลขอนแก่น เปิด อังคาร-ศุกร์ (06.30-11.30)				ข้อมูลคัดกรองประจำปี			
ชื่อ	HN	อายุ	เพศ	วันที่	คัดกรอง	ตรวจพบ	คำแนะนำ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

ทันตบุคลากรไปตรวจคัดกรอง ณ NCDs Clinic

กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน คุมได้ - คุมไม่ได้

ทำฟันทันที

สอน OHI

แจกสมุด

แจกของรางวัล

ผลการศึกษา

เป้าหมาย

1. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมายได้รับการให้ทันตสุขศึกษาและตรวจสุขภาพช่องปาก
2. ร้อยละ 50 ของกลุ่มเป้าหมายมีระดับความรุนแรงของปัญหาสุขภาพช่องปากดีขึ้น
(เทียบจากการประเมินความรุนแรงตามเกณฑ์สีของสุขภาพช่องปากในคู่มือของสำนักทันตสาธารณสุข)

✓ เขียว ไม่จำเป็นต้องรักษา นิตติดตามอาการทุก 1 ปี

- ไม่พบฟัน หรือรากฟันผุ
- ไม่พบคราบจุลินทรีย์ หรือพบที่ขอบเหงือกหากใช้เครื่องมือเขี่ย
- ไม่มีเหงือกอักเสบ หรืออักเสบเล็กน้อย ไม่มีเลือดออกขณะใช้เครื่องมือตรวจ
- ไม่มีหินปูน
- เนื้อเยื่อในช่องปากปกติ

! เหลือง ทำการรักษาเพื่อลดแหล่งสะสมเชื้อโรค เช่น ขูดหินปูน จุฬฟัน

- มีฟันผุแต่ไม่เป็นโพรง หรือมีรากฟันผุ
- มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกเห็นได้ชัดเจน
- เหงือกอักเสบชัดเจน หรือมีเลือดออกขณะใช้เครื่องมือตรวจ
- มีหินปูนเล็กน้อย

! แดง ทำการรักษาเพื่อลดแหล่งสะสมเชื้อโรค และรักษาเฉพาะทาง เช่น เกลารากฟัน

- มีฟันผุเป็นโพรง พบต่อฟัน/ฟันโยก
- มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกและตัวฟัน
- เหงือกอักเสบมาก มีเลือดออกจากรากเหงือกได้เอง หรือมีตุ่มหนองที่เหงือก มีฟันโยก มีร่องลึกปริทันต์ หรือมีขี้บรากฟันทะลุ
- มีหินปูนจำนวนมาก
- เนื้อเยื่อในช่องปากผิดปกติ

ผลการศึกษา

สิงห์บุรี

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการ ให้ทันตสุขศึกษาและตรวจ สุขภาพช่องปาก	ร้อยละ	กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับ ความรุนแรงของปัญหา สุขภาพช่องปากดีขึ้น	ร้อยละ
กลุ่มเสี่ยงเบาหวาน (Pre-DM)	600	520	87	337	65
กลุ่มเบาหวาน ควบคุมได้ (Good controlled DM)	100	127	127	67	53
ควบคุมได้ไม่ดี (Uncontrolled DM)	100	107	107	30	28

สระบุรี

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการ ให้ทันตสุขศึกษาและตรวจ สุขภาพช่องปาก	ร้อยละ	กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับ ความรุนแรงของปัญหา สุขภาพช่องปากดีขึ้น	ร้อยละ
กลุ่มเสี่ยงเบาหวาน (Pre-DM)	510	409	80	322	79
กลุ่มเบาหวาน ควบคุมได้ (Good controlled DM)	120	109	91	87	80
ควบคุมได้ไม่ดี (Uncontrolled DM)	120	90	75	68	76

ปทุมธานี

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการ ให้ทันตสุขศึกษาและตรวจ สุขภาพช่องปาก	ร้อยละ	กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับ ความรุนแรงของปัญหา สุขภาพช่องปากดีขึ้น	ร้อยละ
กลุ่มเสี่ยงเบาหวาน (Pre-DM)	60	90	150	83	92
กลุ่มเบาหวาน ควบคุมได้ (Good controlled DM)	120	124	103	83	67
ควบคุมได้ไม่ดี (Uncontrolled DM)	120	123	103	84	68

Pre-DM

Oral Examination **87%**

Better status **73%**

Controlled-DM

Oral Examination **106%**

Better status **66%**

Uncontrolled-DM

Oral Examination **94%**

Better status **57%**

ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด รวม 3 จังหวัด

All

Oral Examination **92%**

Better status **68%**

เป้าหมายร้อยละ 80

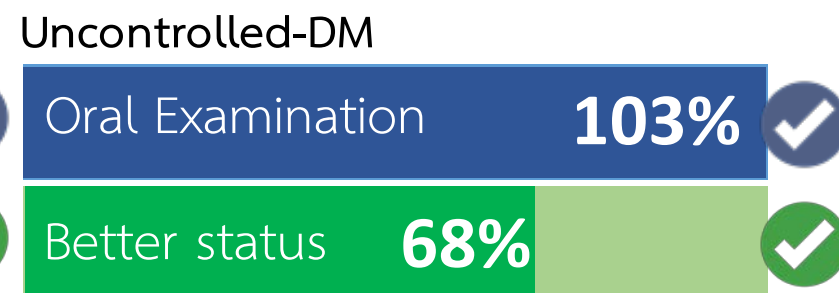
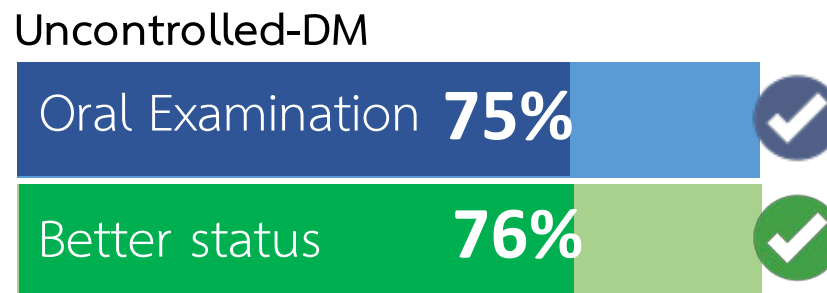
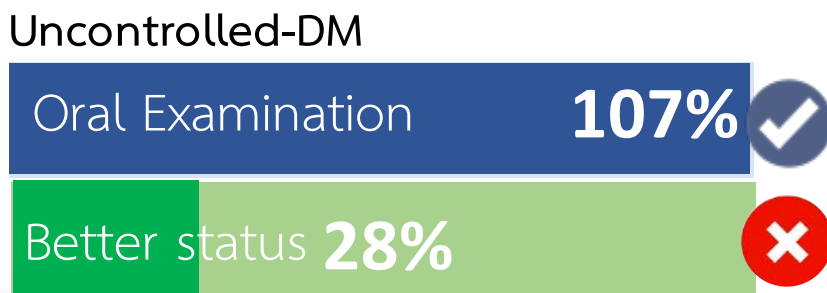
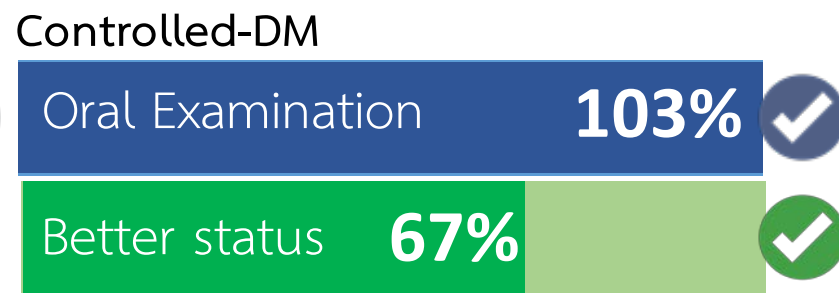
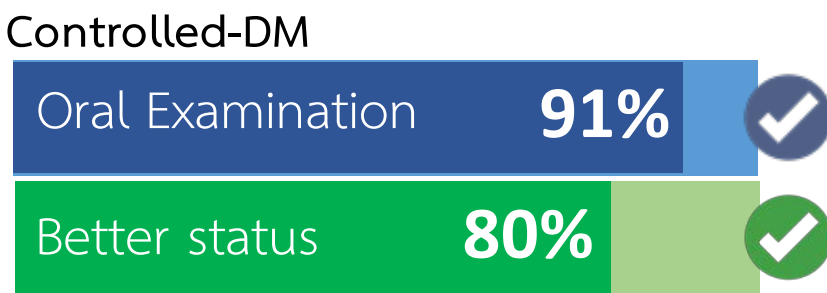
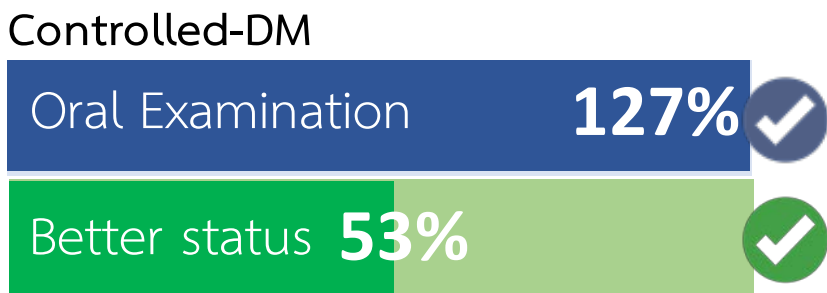
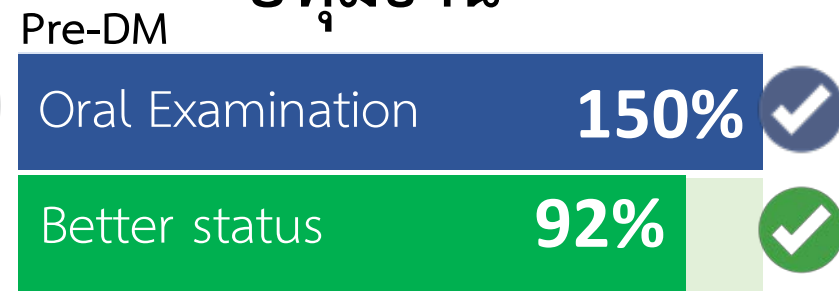
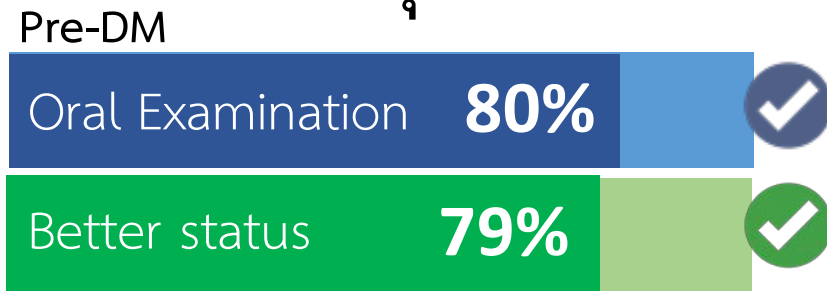
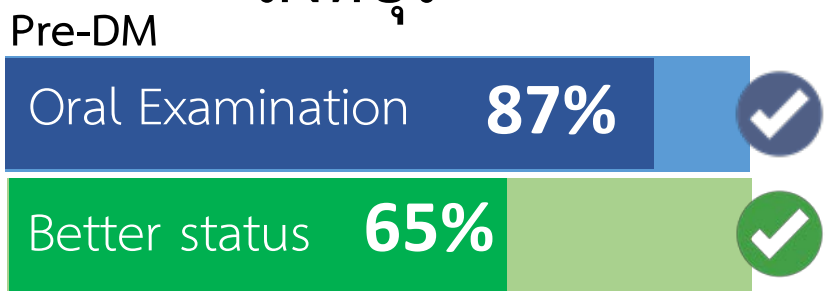
เป้าหมายร้อยละ 50

สิงห์บุรี

สระบุรี

ปทุมธานี

อภิปรายผล

- การใช้สื่อโปสเตอร์ มีรูปภาพชัดเจน อธิบายผู้ป่วยและคัดแยกระดับความรุนแรงของโรค รวมถึงบ่งบอกความเร่งด่วนในการเข้ารับการรักษา : ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจกับสื่อ , ผู้รับบริการ Know your colour Know your risk
- สมุดสุขภาพที่บันทึกข้อมูลต่อเนื่อง ทำให้ผู้ป่วยทราบแนวโน้มที่ดีขึ้น
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพทันตบุคลากรและ จนท.ผู้เกี่ยวข้อง อสม
- การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ การทำแผนภายในเครือข่าย Dent DM Maager

บันทึกการประเมินระดับความเสี่ยง

สี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี
เขียว						
เหลือง						
แดง						
สี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี
เขียว						
เหลือง						
แดง						
สี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี
เขียว						
เหลือง						
แดง						

4.2 กระบวนการสื่อสารเพื่อคืนและแลกเปลี่ยนข้อมูลการดูแลรักษา และการจัดการตนเองของกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มป่วย ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ทั้งที่บ้านและโรงพยาบาล

	1. มีการสื่อสารข้อมูลการดูแลรักษา และการจัดการตนเองของผู้ป่วยรายกลุ่ม ด้วยช่องทางและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม	
	2. มีการสื่อสารข้อมูลการรักษา ระยะของโรค ปัจจัยเสี่ยงและการจัดการตนเองของผู้ป่วยรายบุคคลด้วยช่องทางและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม เช่น คู่มือ สมุดสุขภาพ LINE Application เป็นต้น	2
	3. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการตนเองมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดูแลรักษาร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ	3
	4. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลตนเองที่บ้าน ระหว่างผู้ป่วย ผู้ดูแล และทีมสหวิชาชีพ เช่น SMBG/SMBP และสามารถแจ้งอาการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญให้แก่ทีมสหวิชาชีพได้	4
	5. นำผลการรักษา และการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพของผู้รับบริการที่บ้านมา ทบทวนเพื่อพัฒนาทักษะในการจัดการตนเองอย่างต่อเนื่อง	5

“สี่” บอกรักษาสุขภาพช่องปาก

สุขภาพช่องปากของผู้ป่วย	การปฏิบัติตัว
 <ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ - เหงือกปกติ ไม่มีหินปูน - เนื้อเยื่อในช่องปากปกติ 	<p>สีเขียว</p> <ul style="list-style-type: none"> * ตรวจสอบสุขภาพช่องปากอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน) * แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง (เช้า-ก่อนนอน) นาน 2 นาที งดทานอาหารหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง
 <ul style="list-style-type: none"> - มีหินปูนเป็นรอยสีดำไม่ลึก - คอฟันสึก มีอาการเสียวฟัน - เหงือกอักเสบเล็กน้อย มีหินปูนเล็กน้อย - เนื้อเยื่อในช่องปากปกติ 	<p>สีเหลือง</p> <ul style="list-style-type: none"> * ควรพบหมอฟัน หลังจากตรวจฟัน ไม่เกิน 1 เดือน เพื่อรับการอุดฟัน / ขูดหินปูน * แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง (เช้า-ก่อนนอน) นาน 2 นาที งดทานอาหารหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง
 <ul style="list-style-type: none"> - มีฟันผุเป็นรู / เป็นหลุมลึก - อาการปวดฟัน หรือไม่ปวดก็ได้ - มีกลิ่นปาก มีหินปูนจำนวนมาก - เนื้อเยื่อในช่องปากปกติ 	<p>สีส้ม</p> <ul style="list-style-type: none"> * ควรพบหมอฟัน หลังตรวจฟัน ไม่เกิน 2 สัปดาห์ เพื่อรับการอุดฟัน/ถอนฟัน รักษาคลองรากฟัน/ขูดหินปูน รักษาโรคเหงือก * แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง (เช้า-ก่อนนอน) นาน 2 นาที งดทานอาหารหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง
 <ul style="list-style-type: none"> - มีฟันผุเป็นรูใหญ่ หรือฟันเป็นคอฟันสึก ซ้ำมาก อาการปวดหรือไม่ปวดก็ได้ - มีกลิ่นปาก มีหินปูนหลายซี่ - มีฟันโยกขยับลง เป็นหนอง มีหินปูนจำนวนมาก - มีแผล รอยขีด รอยขีดหรือรอยเย็บในช่องปาก 	<p>สีแดง</p> <ul style="list-style-type: none"> * ควรรีบ พบหมอฟัน ทันทีหลังจากตรวจฟัน เพื่อรับการอุดฟัน ถอนฟัน/ขูดหินปูน รักษาโรคเหงือก * ตรวจสอบและกักเนื้อเยื่อ * แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง (เช้า-ก่อนนอน) นาน 2 นาที งดทานอาหารหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง

ชี้แจงโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการ และแจกสิ่งสนับสนุน

30 พย.65

ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนการดำเนินงานในแต่ละ CUP

สรุปและข้อเสนอแนะ

โอกาสพัฒนา

- สร้างนโยบาย/แผนการดูแลสุขภาพช่องปากฯ โดยใช้โครงสร้างการบูรณาการทุกระดับ (เขต)
- สร้างเสริมสิ่งแวดล้อมและปัจจัยเอื้อเพื่อให้กลุ่มวัยทำงาน(ทุกสิทธิ์)เข้าถึงบริการ มีความรอบรู้และศักยภาพในการดูแลตนเอง และครอบครัว

ดำเนินการ

- พัฒนารูปแบบการทำงานในชุมชนฯ ภายใต้เครือข่ายชุมชนด้านสุขภาพ
- มีการจัดกลุ่มเป้าหมายตามความเสี่ยงและลำดับความสำคัญ
- พัฒนาระบบบริการฯ ในสถานบริการทุกระดับและในชุมชน (ส่งเสริมป้องกันรักษาฟันฟู)
- พัฒนาระบบให้ประชาชนกลุ่มวัยทำงานเข้าถึงบริการระดับปฐมภูมิ/PCC
- พัฒนาระบบติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมาย

ขยายผลต่อยอด

Self Care & Access to Care

- นำเสนอผู้บริหาร ระดับเขต ในการบูรณาการงานสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก ร่วมกับ โครงการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเพื่อเข้าสู่โรคเบาหวานระยะสงบ (DM Remission)

Oral Health is the gateway of General health

Healthy grove

Gingivitis

Food Choice

DENTIST HERO

1600

สุขภาพดีเริ่มต้นที่ 3อ - 2ส - 1พ

๑ อาหาร

ลด
- หวาน
- มัน
- เค็ม

เพิ่ม
- พืช
- ผลไม้

๑ ออกกำลังกาย

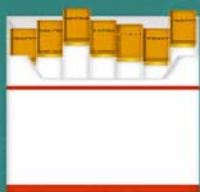
- แข็งแรง
- อายุยืน
- ลดโรค

อาทิตย์ละ 4-5 วัน
วันละ 30 นาที

๑ อารมณ์ดี

- พักผ่อนให้เพียงพอ
- รู้จักคลายเครียด หากบอด้เรกทำ

งด สูบบุหรี่

- เกิดความดันโลหิตสูง
- เกิดโรคหัวใจ

- เกิดมะเร็งปอด
- ปอดอุดตันเรื้อรัง

- หัวใจขาดเลือด
- หลอดเลือดตีบ

- ตับอักเสบ
- ตับแข็ง

งด สุรา

พ ับสะอาด

- ดูแลทำความสะอาด
วันละ 2 ครั้ง

เช้า

ก่อนนอน

ที่มา : กรมอนามัย

Infographic วนสารนิเทศและประชาสัมพันธ์
สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

1323
สายด่วนสุขภาพจิต

Thank
You 😊

